

Offentlige har en Interesse, hvorover det skal vogte. Men nu troede jeg dog, at vi maatte være enige om, eller at vi i alt Fald dog vel snart kunde blive enige om, at det ogsaa er en Opgave for Staten, som ikke maa tabes af Sigte, og som i Henseende til dens Vigtighed ikke staaer langt under den, at sørge for Straffelovens vigtige Anvendelse, at der skiftes Ret mellem Parterne i private Retsfager, og naar dette er en Deel af Statens Opgave og, som jeg troer, en saa vigtig, at Staten paa ingen Maade kan slippe den af Hænderne, saa tænker jeg, at selv den ærede Taler vil erkjende, at hvad der hører herhen, ogsaa er en Deel af Sagsførevirksomheden, som ikke gaar ind under det Næringsomraade, som den ærede Taler stillede i Modsatning til den høiere Virksomhed, men virkelig er en Deel af en saadan høiere Virksomhed. Nu har jeg, da jeg selv er Sagsfører, ikke lyst til at udbrede mig over Sagsførernes Betydning og Vigtigheden af deres Deeltagelse i Retspleiens Udøvelse; det er jo desuden gjort saa fuldstændigt og paa en for mig saa behagelig Maade af et andet Medlem af Udvalget, at Opbringingen dertil for mig derved er bleven endnu mindre; men saa Meget troer jeg at turde sige, uden at træde Noget for nær og uden at synes ubeslæden, at det i alle Lande er erkjendt, at Sagsførevirksomheden er en vigtig Deel af Retspleiens Udøvelse, og allermindst skulde man glemme det i et Land, hvor, som i vort, Processformen hviler paa Forhandlingsmaximen, hvad den ærede sidste Taler jo veed ligesaa godt som jeg. Naar man først, saaledes som den ærede Taler, har Syn for Afstillelsen mellem, hvad der kan siges at være et Slags Næring og hvad ikke, kan det umuligt være Tilfældet, at man henseer Deeltagelsen i Retsfagernes Behandling og Afgjørelse ved Domstolene til det, der er Næring; det kan ikke være saa. Men saa tænker jeg ogsaa, at den Fordring, at det skulde være muligt for Alle og Enhver at deeltage deri, omtrent maa falde til Jorden. Naar man har henpeget til en Lov af en udbortes lignende Art, som for Tiden foreligger Thinget, den saakaldte Kvaalsalverlov, forekommer der vigtig nok mig at være en saa stor Forskjel mellem det, hvorom der i dette

Lovforslag er Tale, nemlig den Enkeltes Afgang eller Ikke-Afgang til i et Anliggende, der alene vedrører hans egen Person, at høre til Berettigede eller Ikke-Berettigede, og det, hvorom det her gjælder, nemlig om Staten ved Udøvelsen af en vigtig Deel af Statsmyndigheden skal tage uqualificerede Personer med — en saa stor Forskjel, at man, som det synes mig, ikke let kan stille disse Forhold sammen. Lad være, at man kan finde det passende at tillade Andre at kvaalsalverere paa sig, saa kan Staten dog derfor ikke tillade Alle at kvaalsalverere paa Statens Institutioner, og det vilde stee, naar vi vilde sige, at Alle kunde tage Deel i Udøvelsen af Retspleien ved Domstolene. Den ærede Taler yttrede iøvrigt, at han fandt Garantierne utilstrækkelige. Det staaer ikke i den bedste Harmoni med Hovedtendentsen i hans Foredrag, som var den, at Alle og Enhver skulde kunne deeltage i Retspleiens Udøvelse; men jeg vil tage det, som det kom, og saa svarer jeg dertil, at det ganske vist kunde være ønskeligt at have endnu paalideligere Garantier end dem, der ligge i Lovforslaget; men efter Omstændighederne forekommet de mig dog antagelige, og det er i alt Fald dem, som man hidtil har fundet sig tilfreds med og meent at kunne staae sig igjennem med, og vort hele Processystem forandres jo ikke i Diebliffet; det vil først til en senere Tid blive Tilfældet. — Naar den ærede Taler frygtede, at Lovforslaget vilde blive misbrugt saaledes, at medens hidtil Principalen havde lønnet sin Fuldmægtig, vilde fremtidig Principalen blive den, der lønnedes, og Fuldmægtigen den, der maatte betale, saa veed jeg ikke, hvorpaa han begrunder en saadan Frygt. Ogsaa nu er det saaledes, at der gennem disse Fuldmægtigstillinger aabnes Afgang til Sagsførevirksomheden, og hidtil har man ikke fundet Anledning til at give et saadant Brængbillede af Tilstanden, at Fuldmægtigene betalte for den Gjerning, som de skulde have Betaling for; jeg tænker heller ikke, det vil stee i Fremtiden.

Forchhammer: Uagtet den foreliggende Sag er mig noget fremmed, vil jeg ikke nægte, at jeg har følt mig stærkt fristet til at fremsætte et Endringsforslag eller rettere sagt et Underændringsforslag til et af de An-